

EXPERTS OVER

F-gassenverordening

De F-gassenverordening is een hot item in de koudebranche en kent voor- en tegenstanders. In deze aflevering van Experts worden vragen voorgelegd aan twee heren die zich druk bezighouden met dit onderwerp en die op een aantal punten van mening verschillen. Het gaat hier om Bas Eickhout, lid van het Europees Parlement voor GroenLinks met in zijn portefeuille klimaat, landbouw, milieu, economische crisis en Europese begroting, en Coen van de Sande, Projectmanager Techniek, Milieu en Veiligheid bij de NVKL.

In Europees verband blijkt handhaving van de huidige F-gasverordening een heikel punt. Leidt een strengere verordening niet tot nog grotere problemen op dit vlak?

Coen van de Sande

"De NVKL heeft zich in het gehele traject om te komen tot een nieuwe verordening sterk gemaakt voor handhaafbare en uitvoerbare maatregelen. Op het vlak van handhaving vinden we dat dit per maatregel verschilt: verboden, zoals het bijzilverbod, vragen als gevolg van het enorme aantal installaties,

om veel menskracht en zijn daarom moeilijk handhaafbaar. Gezien de krimpende overheid is de handhaving onvoldoende. De geschiedenis leert dat de markt niet vanzelf meegaat in de politieke besluitvorming. De geringe pakkans maakt het voor eigenaren van installaties aantrekkelijk hun heil te zoeken in het grijze circuit. Wij waren dan ook fel tegen deze maatregel.

De productverboden zijn echter beter handhaafbaar, omdat er een beperkt aantal fabrikanten/importeurs is en deze daarom ook door een beperkt aantal handhavers in beeld gebracht kunnen worden." *Bas Eickhout beantwoordt deze en de volgende vraag ineens.*

In tegenstelling tot veel andere EU-landen heeft Nederland zijn zaken redelijk op orde met betrekking tot bijvoorbeeld F-gas-certificering. Is het niet beter als de EU eerst zorgt voor betere naleving van de huidige verordening, voordat strengere regels worden opgelegd?

Bas Eickhout

"De huidige F-gasverordening was inderdaad niet effectief om de uitstoot van F-gassen te reduceren. Die verordening leunde vooral op inperking van de emissies van F-gassen, bijvoorbeeld door het tegengaan van lekkages. Dit beleid zou er op z'n meest toe leiden, ook al is er betere naleving, dat de uitstoot van F-gassen niet verder stijgt. Maar

de emissies zouden niet dalen, omdat er haast geen beleid is om het gebruik van F-gassen te ontmoedigen. Nu is het echter mogelijk F-gassen te vervangen door milieuvriendelijke alternatieven in bijna alle sectoren waar F-gassen gebruikt worden. Als je geen F-gassen meer gebruikt, dan zijn maatregelen om lekkage te voorkomen ook onnodig. De verordening voorziet daarom in een slimme combinatie van regels om de uitstoot van superbroeikasgassen effectief te verminderen."

Coen van de Sande

"Wij zijn het hiermee eens. De regels voor wat betreft bedrijfs- en persoonscertificering die in de huidige én nieuwe verordening zijn opgenomen moeten EU-breed beter gehandhaafd worden. Dit zorgt voor kwalitatief goede en lekdichte installaties en een *level playing field*. Uit de evaluatie van de huidige verordening blijkt dat in een aantal andere lidstaten de invoering van de huidige verordening nauwelijks is uitgevoerd. De EC heeft hierop besloten met aanvullende maatregelen te komen. Goed voorbeeld hiervan zijn de productverboden en de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid van leveranciers en installateurs voor het op de markt brengen van F-gassen en daarmee gevulde apparatuur: er mag alleen nog worden geleverd aan gecertificeerde bedrijven. De NVKL heeft zich hard gemaakt voor handhaafbare en uitvoerbare maatregelen en

Coen van de Sande

DE KOEL- EN HVAC-SECTOR MOETEN DE KANSSEN BENUTTEN DIE VOORTKOMEN UIT DE VERORDENING. DIT HOEFT ECHTER NIET KRITIEKLOOS.

er voor zorgen dat beunhazen buiten de markt worden geplaatst."

Zijn de tijdens de vierde dialoog afgesproken sectorale bans, die voor veel regeldruk en extra kosten kunnen zorgen, daadwerkelijk nodig om klimaatdoelstellingen te behalen? Zou de afgesproken phasedown niet afdoende moeten zijn?

Bas Eickhout

"Studies en experts geven aan dat in bepaalde sectoren F-gassen vervangen kunnen worden door milieuvriendelijke en kosteneffectieve alternatieven die net zo goed zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor veel airconditioners en koelsystemen. Tegelijkertijd zijn er andere toepassingen, zoals inhalatoren, waar het moeilijker is goede alternatieven te vinden. Om ervoor te zorgen dat deze toepassingen F-gassen kunnen blijven gebruiken onder de *phasedown* wil je de sectoren waar F-gassen niet meer nodig zijn stimuleren om die stap snel te maken. Een *phasedown* en sectorale bans vullen elkaar dus goed aan."

Coen van de Sande

"Doordat de handhaving in de meeste lidstaten op een laag pitje staat, verwachten wij niet dat dit voor het handhaven van het phasedownschematische ineens grootschalig wordt opgepakt. Er zal dus, vooral in de lidstaten die aan de grenzen van de EU liggen, een grijs circuit ontstaan. Zoals eerder aangegeven verwachten wij dat de verboden die genoemd zijn in annex III eenvoudiger te handhaven zijn. Deze verboden zorgen in onze optiek ook voor een stimulans tot productinnovatie waarvan de hele sector zal profiteren."

Klopt het dat de HVAC-lobby behoorlijk succesvol is geweest, tijdens de onderhandelingen in Brussel? Het voorstel vanuit het Europees Parlement lijkt immers behoorlijk afgezwakt (*phasedown* met 79 in plaats van 84 procent, geen *prechargeban*, een relatief beperkt aantal bans).

Bas Eickhout

"De lobby van de HVAC-industrie in Brussel was intens, vooral na de stemming in de milieuc commissie van het Europees Parlement. Die commissie keurde namelijk veel van mijn voorstellen goed, waaronder verboden om F-gassen te blijven gebruiken in die sectoren waar veilige en effectieve alternatieven voorhanden zijn. Bovendien steunde de commissie mijn voorstellen om de *windfall profits* (oneigenlijke winsten) te reduceren door accijns op F-gassen te heffen. Dit kreeg geen goedkeuring van de HVAC-industrie. Anderzijds voelde ik mij gesteund door zowel milieuorganisaties als midden- en kleinbedrijven die in milieuvriendelijke koudemiddelen geïnvesteerd hebben.

De nieuwe verordening houdt vast aan de *phasedown* zoals voorgesteld door de Europese Commissie; dit is een compromis tussen Raad en Parlement. De HVAC-industrie en de Raad wilden de *phasedown* verzwakken terwijl het Europees Parlement een ambitieuzere *phasedown* wilde. Ook waren de HVAC-industrie en de Raad van ministers niet voor de bans waardoor er minder bans in de uiteindelijke verordening staan dan ik graag wilde. Er zijn straks in elk geval bans in de sectoren met de meeste uitstoot van F-gassen, airconditioning en grote koelsystemen. Die geven een steun in de rug van midden- en kleinbedrijven in de EU die hebben ingezet op milieuvriendelijke koelmiddelen."

Coen van de Sande

"De vraag is of het verhaal zoals het er nu ligt op het conto van welke lobby dan ook geschreven kan worden. Feit is dat er tussen EC, EP en Raad een langdurige discussie over de impact, uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en kosten van de verschillende maatregelen heeft plaatsgevonden die veel verder reikt dan de vier trioloogbijekomsten. Wij menen dat het resultaat van al die discussies voor alle partijen, zeg maar branche en milieugroeperingen, een goed compromis is waar mee te werken is."

Bas Eickhout

DE LOBBY VAN DE HVAC-INDUSTRIE IN BRUSSEL WAS HEEL INTENS, VOORAL NA DE STEMMING IN DE MILIEUCOMMISSIE VAN HET EUROPARLEMENT.

Is het compromis, zodra het is aanvaard door Raad van Ministers en Europees Parlement, zodanig dichtgetimmerd dat de HVAC-industrie zich erbij neer moet leggen en zich kritiekloos in moet zetten om de beoogde doelstellingen te halen?

Bas Eickhout

"F-gassen zijn sterke broeikasgassen die leiden tot opwarming van de aarde en tot wel 23.000 keer zo sterk zijn als CO₂. Sinds 1990 is de emissie van F-gassen 60 procent gestegen, terwijl de uitstoot van andere broeikasgassen is gedaald. We hebben in Europa afgesproken dat in 2050 de uitstoot van alle broeikasgassen met 80 tot 95 procent moet zijn gedaald. Iedereen moet een duit in het zakje doen om deze ambitie te bereiken, óók de HVAC-industrie."

Coen van der Sande:

"De industriële én commerciële koel- en HVAC-sector moet anticiperen op de nieuwe F-gassenverordening en moet de kansen die eruit voortkomen benutten. Dit hoeft echter niet kritiekloos. Er is binnen de verordening ruimte om als sector input te leveren tijdens de evaluatiemomenten in 2017 en 2022 en tijdens de marktconsultaties in het op te richten consultation forum."